Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan lausunto toiminnallisesta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmasta

Keski-Suomen hyvinvointialueen on viranomaisena ehkäistävä syrjintää ja edistettävä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen tapahtuu osana monia eri tehtäväkokonaisuuksia: päätöksentekoa, toiminnan ja talouden ohjausta ja johtamista, palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma koskee alueen väestöä; asukkaita, asiakkaita ja potilaita.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta pitää Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnallista yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa 2027–2029 tärkeänä ja tarpeellisena välineenä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon, osallisuuden ja ihmislähtöisyyden edistämiseksi hyvinvointialueen palveluissa. Suunnitelma tukee hyvinvointialuestrategian tavoitteita sekä vahvistaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, saavutettavuutta ja asiakaslähtöisyyttä.

Lautakunta pitää tärkeänä, että suunnitelman valmistelussa on hyödynnetty monipuolisesti asiakas- ja kokemustietoa, palautteita, raportteja ja eri osallistamiskanavien kautta saatua tietoa yhdenvertaisuuden nykytilasta. Tilannekuva osoittaa, että Keski-Suomen hyvinvointialueella on vahva tahtotila edistää yhdenvertaisuutta, mutta samalla tunnistetaan kehittämistarpeita palvelujen saavutettavuudessa, viestinnän ymmärrettävyydessä, eri väestöryhmien osallisuuden vahvistamisessa sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvonäkökulmien aiempaa systemaattisemmassa huomioimisessa päätöksenteossa ja palvelujen kehittämisessä.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta toteaa, että suunnitelma koskee koko hyvinvointialueen väestöä sekä palvelujen järjestämistä, kehittämistä ja arviointia. Hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän strategian sekä aluevaltuuston vahvistamien muiden linjausten ja ohjelmien mukaisesti (3 §). Tämän vuoksi lautakunta katsoo, että toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman käsittely ja hyväksyminen aluevaltuustossa on perusteltua osana hyvinvointialueen strategista ohjausta.

Lautakunta pitää tärkeänä, että yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista seurataan säännöllisesti, hyödynnetään palvelujen kehittämisessä sekä raportoidaan osana asiakkuuskertomusta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää palvelujen saavutettavuuteen, eri väestöryhmien osallisuuteen sekä yhdenvertaisuusvaikutusten arviointiin päätöksenteossa.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta puoltaa toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman hyväksymistä ja esittää, että aluehallitus saattaa suunnitelman edelleen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.